

REGULAS

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2016/2020

(2016. gada 26. maijs),

ar ko attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par kritērijiem, pēc kuriem nosaka, vai uz atvasinātajiem instrumentiem, uz kuriem attiecas pienākums veikt tīrvērti, būtu jāattiecinā arī pienākums veikt tirdzniecību, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 32. panta 6. punktu,

tā kā:

- (1) Šī regula veicina to kritēriju precizēšanu, pēc kuriem nosaka trešo personu pietiekamu interesi pirkt un pārdot atvasināto instrumentu kategoriju vai atvasināto instrumentu kategorijas attiecīgu apakškopu. Ja Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) ir noteikusi, ka uz atvasināto instrumentu kategoriju būtu jāattiecinā pienākums veikt tīrvērti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 ⁽²⁾ un ka atvasinātos instrumentus atļauts tirgot vai tirgo tirdzniecības vietā, EVTI būtu jāievēro šajā regulā noteiktie kritēriji, lai noteiktu, vai atvasinātie instrumenti vai to apakškopa tiek uzskatīti par pietiekami likvidiem, lai tos tirgotu tikai tirdzniecības vietās.
- (2) Regulā (ES) Nr. 648/2012 noteikts, ka atvasinātie instrumenti ir uzskatāmi par izpildāmiem ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, ja tie netiek tirgoti regulētā tirgū vai uz tiem neattiecas regulēta tirgus noteikumi, turpretim saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/65/ES ⁽³⁾ ārpusbiržas atvasināto instrumentu definīcija ir šaurāka, ietverot atvasinātos instrumentus, kuri netiek tirgoti regulētā tirgū, daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai organizētā tirdzniecības sistēmā vai uz kuriem neattiecas regulēta tirgus, daudzpusējas tirdzniecības sistēmas vai organizētas tirdzniecības sistēmas noteikumi. Tāpēc EVTI būtu jāizvērtē, cik lielā mērā tirdzniecība ar atvasināto instrumentu kategoriju vai to attiecīgo apakškopu tiek veikta jau tirdzniecības vietās, un jāsalīdzina tas ar tās tirdzniecības līmeni, kuru neveic tirdzniecības vietā. Tomēr ārpus tirdzniecības vietas veiktas tirdzniecības pārsvaram nebūtu automātiski jāliek konstatēt, ka atvasināto instrumentu kategorija vai to attiecīga apakškopa nav piemērota pienākumam veikt tirdzniecību. EVTI būtu jāņem vērā arī pienākuma veikt tirdzniecību paredzamā ietekme, apsverot iespēju veicināt likviditāti un tirgus integritāti ar uzlabotu pārredzamību un finanšu instrumentu pieejamību, kā arī šāda lēmuma iespējamās negatīvās sekas.
- (3) Ņemot vērā Regulas (ES) Nr. 600/2014 2. panta 17. punkta a) apakšpunktā sniegtās vērtspapīru, kas nav kapitāla vērtspapīri, likvidā tirgus definīcijas līdzību ar kritērijiem, pēc kuriem nosaka, vai atvasināto instrumentu kategorija vai to apakškopa ir pietiekami likvidā saskaņā ar minētās regulas 32. panta 3. punktu, vienam veiktais novērtējums būtu jāņem vērā attiecībā uz otru, lai veicinātu konsekventu attieksmi pret instrumentiem. Tomēr tādu atvasināto instrumentu kategorija vai to apakškopa, par kuriem uzskata, ka tiem ir likvids tirgus

⁽¹⁾ OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regula (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīva 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.).

pārredzamības nolūkā, nebūtu automātiski jāuzskata par pietiekami likvīdu attiecībā uz pienākumu veikt tirdzniecību. Kvantitatīvās robežvērtības un kvalitātes svērumi var atšķirties, ņemot vērā dažādos novērtējumu mērķus.

- (4) Ņemot vērā plašo instrumentu klāstu, ko var ietekmēt pienākums veikt tirdzniecību attiecībā uz atvasinātajiem instrumentiem, un to specifiskās iezīmes, finanšu tirgu pastāvīgo attīstību un iesaistīto valstu tirgu daudzveidību, nav iespējams noteikt visu veidu atvasinātajiem instrumentiem izmēlošu sarakstu, kurā precizēti elementi attiecībā uz novērtējumu par trešo personu pausto pirkšanas un pārdošanas interesi vai konkrētam elementam piešķiramo svērumu.
- (5) Tomēr būtu jāvieš zināma skaidrība, lai noteiktu atvasināto instrumentu kategoriju vai to attiecīgo apakškopu, kas ir pietiekami likvīda, jo īpaši precizējot kritērijus attiecībā uz vidējo tirdzniecības biežumu, vidējo tirdzniecības apmēru, aktīvo tirgus dalībnieku skaitu un veidu un vidējo starpību apmēru, kas kopā norāda trešo personu paustās pirkšanas un pārdošanas intereses līmeni.
- (6) Novērošanas periodam, lai noteiktu, vai atvasināto instrumentu kategorija vai to attiecīgā apakškopa ir pietiekami likvīda, lai tos tirgotu tikai tirdzniecības vietās, būtu jāatšķiras atkarībā no atvasināto instrumentu kategorijas vai to attiecīgās apakškopas. Tam vajadzētu būt pietiekami ilgam, lai nodrošinātu, ka savāktos datus nelabvēlīgi neietekmē notikumi, kas var radīt neparastus tirdzniecības modeļus. Jebkurā gadījumā novērošanas periodam nevajadzētu būt īsākam par trim mēnešiem.
- (7) Šajā regulā aprakstītie kritēriji būtu jāizstrādā tā, lai viena atvasinātā instrumenta vai atvasināto instrumentu kategoriju novērtējumu varētu salīdzināt ar citiem atvasinātajiem instrumentiem vai atvasināto instrumentu kategorijām, kam ir līdzīgas iezīmes. Nosakot atvasināto instrumentu kategorijas, kurām ir līdzīgas iezīmes, var ietvert vairākus elementus, piemēram, valūtu, kurā tos tirgo, atmaksāšanas termiņus, līgumu darbības sākuma termiņu, to, vai tie ievēro standarta konvenciju vai ne un vai tie ir līgumi, kas darbojas.
- (8) EVTI būtu jāatsaucas uz vēsturiskiem datiem, kuri liecina par likviditātes izmaiņām, lai noteiktu, vai atvasināto instrumentu kategorija vai to apakškopa ir pietiekami likvīda, lai to tirgotu tikai tirdzniecības vietās, un vai tā ir pietiekami likvīda darījumos, kas ir mazāki par noteiktu apmēru. Robežvērtības šiem novērtējumiem var atšķirties starp atvasināto instrumentu kategorijām vai to apakškopām, ja atšķiras kategoriju vai apakškopu iezīmes un nosacītais apmērs. Novērtējot starpības, EVTI būtu jāņem vērā vidējais apmērs un starpību pieejamība, līdzsvarojot apsvērumu, ka starpību trūkums vai lielas starpības liecina par nepietiekamu likviditāti, pret iespēju, ka starpības var kļūt šaurākas, uzlabojot pārredzamību un finanšu instrumentu pieejamību, ja tiek ieviests pienākums veikt tirdzniecību.
- (9) Veicot novērtējumu, EVTI būtu jāizslēdz no saviem aprēķiniem tādi darījumi, kas ir skaidri identificējami kā pēctirdzniecības riska samazināšanas darījumi, kuri samazina atvasināto instrumentu portfeļu riskus, kas nav tirgus riski. Pretējā gadījumā šādu darījumu iekļaušana novērtējumā attiecībā uz pienākumu veikt tirdzniecību var radīt pārspīlētu priekšstatu par trešo personu paustās pirkšanas un pārdošanas intereses līmeni.
- (10) EVTI novērtējuma laikā būtu jāņem vērā arī tas, vai pastāv vai nepastāv nepieciešamība atļaut kompleksus darījumus. Ieguldījumu brokeru sabiedrības savā vārdā vai klientu vārdā bieži veic darījumus ar atvasinātajiem instrumentiem un citiem finanšu instrumentiem, kas ietver vairākus savstarpēji saistītus darījumus, kas ir atkarīgi viens no otra. Ņemot vērā to, ka kompleksi darījumi ieguldījumu brokeru sabiedrībām un to klientiem ļauj pārvaldīt riskus un uzlabot finanšu tirgu stabilitāti, var būt vēlams turpināt atļaut dažus kompleksus darījumus, kas ietver vienu vai vairākus atvasinātos instrumentus, uz kuriem attiecas pienākums veikt tirdzniecību, veikt uz divpusējas vienošanās pamata ārpus tirdzniecības vietas.
- (11) Tāpat būtu jānosaka kritēriji, lai EVTI varētu noteikt, vai būtu jāgroza, jāaptur vai jāatceļ esošais pienākums veikt tirdzniecību attiecībā uz atvasināto instrumentu kategoriju vai to attiecīgu apakškopu, ja vien atvasināto instrumentu kategoriju vai to attiecīgu apakškopu vairs netirgo vismaz vienā tirdzniecības vietā.

- (12) Konsekvences un juridiskās noteiktības apsvērumu dēļ šīs regulas noteikumi un Direktīvas 2014/65/ES un Regulas (ES) Nr. 600/2014 noteikumi jāpiemēro no tās pašas dienas.
- (13) Šī regula balstās uz regulatīvo tehnisko standartu projektu, ko EVTI iesniedza Komisijai.
- (14) EVTI ir veikusi atklātu sabiedrisko apspriešanu par regulatīvo tehnisko standartu projektu, kas ir šīs regulas pamatā, izvērtējusi iespējamās saistītās izmaksas un ieguvumus un lūgusi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1095/2010 ⁽¹⁾ 37. pantu izveidotās Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Pietiekama trešo personu pausta pirkšanas un pārdošanas interese

Nosakot, vai atvasināto instrumentu kategorijai vai to attiecīgajai apakškopai ir pietiekama trešo personu pausta pirkšanas un pārdošanas interese, lai to uzskatītu par pietiekami likvīdu attiecībā uz pienākumu veikt tirdzniecību, EVTI piemēro Regulas (ES) Nr. 600/2014 32. panta 3. punktā noteiktos kritērijus, kā papildus precizēts turpmāk 2.–5. pantā.

2. pants

Vidējais tirdzniecības biežums

1. Attiecībā uz vidējo tirdzniecības biežumu EVTI ņem vērā šādus elementus:

- a) dienu skaits, kurās veikta tirdzniecība;
- b) darījumu skaits.

2. EVTI 1. punktā noteikto kritēriju analīzē ņem vērā tirdzniecības vietās un ārpus biržas veiktās tirdzniecības sadalījumu. EVTI izvērtē šos kritērijus noteiktā laika posmā, kas ir pietiekami ilgs, lai noteiktu, vai katras atvasināto instrumentu kategorijas vai to attiecīgās apakškopas likviditāte ir pakļauta sezonāliem vai strukturāliem faktoriem. EVTI arī apsver, vai tirdzniecība ir koncentrēta noteiktos brīžos un pārsniedz noteiktus apmērus novērtētajā laika posmā, un nosaka, cik lielā mērā šāda koncentrācija veido paredzamus modeļus.

3. pants

Vidējais tirdzniecības apmērs

1. Attiecībā uz vidējo tirdzniecības apmēru EVTI ņem vērā šādus elementus:

- a) vidējo dienas apgrozījumu, saskaņā ar kuru visas kopējās tirdzniecības nosacīto apmēru daļa ar tirdzniecības dienu skaitu;
- b) vidējo tirdzniecības vērtību, saskaņā ar kuru visas kopējās tirdzniecības nosacīto apmēru daļa ar darījumu skaitu.

2. EVTI 1. punktā noteikto kritēriju analīzē ņem vērā 2. panta 2. punktā noteiktos faktoros.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

*4. pants***Aktīvo tirgus dalībnieku skaits un veids**

1. Attiecībā uz aktīvo tirgus dalībnieku skaitu un veidu EVTI ņem vērā šādus elementus:
  - a) kopējais tirgus dalībnieku skaits, kas veic tirdzniecību ar minēto atvasināto instrumentu kategoriju vai to attiecīgo apakškopu, ir ne mazāks par diviem;
  - b) tirdzniecības vietu skaits, kuras ir atļāvušas tirgot vai tirgo atvasināto instrumentu kategoriju vai to attiecīgo apakškopu;
  - c) tirgus uzturētāju un citu tirgus dalībnieku skaits saskaņā ar saistošu rakstisku vienošanos vai pienākumu nodrošināt likviditāti.
2. EVTI analizē salīdzina tirgus dalībnieku attiecību pret konstatējumiem datos, kas iegūti vidējā tirdzniecības apmēra un vidējā tirdzniecības biežuma analīzei.

*5. pants***Vidējais starpību apmērs**

1. Attiecībā uz vidējo starpību apmēru EVTI ņem vērā šādus elementus:
  - a) svērto starpības apmēru, tostarp apjoma svērtās starpības, dažādos laika posmos;
  - b) starpības dažādos tirdzniecības sesiju brīžos.
2. Ja informācija par starpību nav pieejama, EVTI šā kritērija novērtēšanai ņem vērā aplēstu vērtību.

*6. pants***Stāšanās spēkā un piemērošana**

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no datuma, kas norādīts Regulas (ES) Nr. 600/2014 55. panta otrajā daļā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2016. gada 26. maijā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER*